

Vägledning för uppföljning av tematisk utvärdering av samverkan med det omgivande samhället

Vägledning för uppföljning av samverkan med det omgivande samhället

Utgiven av Universitetskanslersämbetet 2026

Författare: Henrik Holmquist, Anna-Karin Malla, Malin Höistad, Markus Lindström

Diarienummer: 411-00164-26, Beslutsdatum: 2026-04-28

Universitetskanslersämbetet • Hammarbybacken 31, Johanneshov • Kabyssgatan 4D, 120 30 Stockholm
tfn 08-563 085 00 • e-post registrator@uka.se • www.uka.se

Innehåll

Inledning	4
Underlag för bedömning.....	5
Underlag för uppföljning av rekommendationer.....	5
Uppföljningens process.....	7
Bedömagruppen	7
Yttrande.....	7
UKÄ:s beslut	7
Återföringskonferens	8

Inledning

Denna vägledning gäller uppföljningen av de bör-rekommendationer som lärosätena fick i modul I i den tematiska utvärderingen av samverkan som Universitetskanslersämbetet (UKÄ) publicerade 2024. Vägledningen utgår från det nationella systemet för kvalitetssäkring av högre utbildning.

Tematiska utvärderingar är en av fyra komponenter inom det nationella systemet för kvalitetssäkring av högre utbildning och forskning. Syftet med tematiska utvärderingar är att ge värdefull kunskap och nationella jämförelser av hur lärosätena arbetar inom ett specifikt tema, samt att bidra till kvalitetsutveckling genom att lyfta fram resultat och framgångsrika arbetssätt.

UKÄ fick 2022 i uppdrag av regeringen att genomföra en utvärdering av lärosätenas arbete med samverkan. Bakgrunden är det krav i 1 kap. 2 § högskolelagen (1992:1434) som anger att det ska ingå i högskolornas uppgift att samverka med det omgivande samhället för ömsesidigt utbyte och verka för att den kunskap och kompetens som finns vid högskolan kommer samhället till nytta. Utvärderingen resulterade i ett antal delrapporter uppdelade i tre olika moduler samt en nationell bild som sammanställdes av UKÄ. Uppföljningen berör endast utvärderingens modul I, där lärosätena utvärderades var för sig gällande deras strategiska arbete med samverkan med det omgivande samhället.

UKÄ delade i sitt beslut bedömargruppens bedömningar av utvärderingsfrågorna i modul I. Med stöd av bedömargruppens yttranden beslutade UKÄ att ge graderade rekommendationer i form av bör- och kan-rekommendationer till respektive lärosäte, och att bör-rekommendationerna ska följas upp efter två år.

Underlag för bedömning

Uppföljningen av den tematiska utvärderingen av samverkan med det omgivande samhället är ett tillfälle för respektive lärosäte att följa upp sitt fortsatta arbete med att skapa förutsättningar för att bedriva samverkan inom forskning och utbildning enligt högskolelagen. Det är också ett tillfälle för respektive lärosäte att få återkoppling på sitt arbete med de rekommendationer de fått i utvärderingen.

Underlag för uppföljning av rekommendationer

Underlaget för uppföljningen består av lärosätets åtgärdsredovisning.

Åtgärdsredovisningen

Lärosätena fick i den tematiska utvärderingen återkoppling på sitt arbete med samverkan i form av rekommendationer om vad respektive lärosäte bör och kan göra för att utveckla och stärka samverkan med det omgivande samhället. Rekommendationerna var kopplade till de fyra utvärderingsfrågorna inom bedömningsområdena Styrning och organisering samt Genomförande och resultat.

Utvärderingsfrågorna

Styrning och organisering

1. Vad vill lärosätet uppnå med sin samverkan med det omgivande samhället?
2. Hur skapar lärosätet ramar och förutsättningar för samverkan med det omgivande samhället inom forskning och utbildning?

Genomförande och resultat

3. Hur följer lärosätet upp aktiviteter och resultat av sin samverkan med det omgivande samhället?
4. Hur används information från uppföljningarna av lärosätenas samverkan med det omgivande samhället?

Uppföljningen är ett tillfälle för lärosätet att följa upp och få återkoppling på sitt arbete med de bör-rekommendationer de fått och de åtgärder som de vidtagit för att utveckla och stärka sitt arbete med samverkan med det omgivande samhället.

I åtgärdsredovisningen redovisar lärosätet vilka åtgärder som vidtagits med anledning av bör-rekommendationerna. Lärosätet analyserar sitt

Samverkansarbete utifrån den återkoppling de fått i utvärderingen. Det bör framgå vilka förändringar som har genomförts och vilken eller vilka rekommendationer som respektive förändring adresserar. Lärosätet bör motivera och kommentera ifall man inte vidtagit någon åtgärd till följd av en bör-rekommendation.

Bilagor till åtgärdsredovisningen

Åtgärdsredovisningen ska kunna läsas som ett självständigt dokument och inte hänvisa till länkar med mer information. Hänvisning till källor som analysen och åtgärdsredovisningen utgår från bör anges i åtgärdsredovisningen och alla källor ska vara tillgängliga för bedömargruppen vid förfrågan. I den mån åtgärderna innefattar nya eller reviderade dokument ska dessa inkomma till UKÄ som bilaga till åtgärdsredovisningen. Beslutsdatum ska framgå av dokumentet.

Mallar för åtgärdsredovisningen

Åtgärdsredovisningen skrivs i UKÄ:s mall. Mallen finns tillgänglig på UKÄ:s webbplats och i IT-plattformen Samarbetsytan. Åtgärdsredovisningen består av de två bedömningsområdena och de fyra utvärderingsfrågorna som den tematiska utvärderingens modul I omfattar. Åtgärder ska endast redovisas för de utvärderingsfrågor som lärosätet har fått bör-rekommendationer för.

Åtgärdsredovisningen ska omfatta max fem sidor exklusive UKÄ:s instruktioner och rubriker.

Sista datum för inrapportering av åtgärdsredovisningen

Lärosätena ska senast 2 november 2026 inkomma till UKÄ med en redogörelse för de åtgärder som vidtagits på basis av bör-rekommendationerna. Åtgärdsredovisningen laddas upp på IT-plattformen Samarbetsytan.

Uppföljningens process

Bedömagruppen

En bedömagrupp tillsätts av UKÄ med uppdrag att bedöma inkomna åtgärdsredovisningar i uppföljningen av den tematiska utvärderingen. Om möjligt ges uppdraget till bedömare som deltog i den ursprungliga utvärderingen. Lärosätena som berörs av uppföljningen får yttra sig över bedömagruppens sammansättning.

Bedömagruppen består av:

- sakkunniga bedömare
- student- och doktorandrepresentanter
- representanter för det omgivande samhället

Bedömagruppen har till uppgift att bedöma om de åtgärder som lärosätet vidtagit utvecklar och stärker samverkan med det omgivande samhället.

Kompletterande underlag

Om bedömagruppen anser att det finns återstående frågor kan lärosätet komma att få en begäran om att inkomma med kompletterande underlag.

Yttrande

Bedömagruppen lämnar ett kortfattat yttrande för varje lärosäte där det, med utgångspunkt i lärosätets åtgärdsredovisning, framgår huruvida lärosätet tagit tillvara bör-rekommendationerna på ett sätt som utvecklar och stärker samverkan med det omgivande samhället. Bedömagruppen skriver även en nationell sammanfattning av vilka åtgärder som lärosätena har genomfört och i vilken mån de bedöms utveckla och stärka samverkan ur ett nationellt perspektiv. Goda exempel kommer att framhållas i sammanfattningen.

UKÄ:s beslut

Bedömagruppens yttrande ligger till grund för ett beslut huruvida UKÄ instämmer i bedömagruppens bedömning av lärosätets vidtagna åtgärder.

Det finns inga sanktioner kopplade till uppföljningen.

Offentliggörande av beslut

Beslut och bedömargruppens yttrande kommer dagen efter beslut att expedieras och offentliggöras på UKÄ:s webbplats. Åtgärdsredovisning och eventuellt kompletterande underlag från lärosätet publiceras som bilagor till beslutet.

Återföringskonferens

Uppföljningen avslutas med en återsamling av lärosätena och bedömarna för kunskapsutbyte. Syftet med återföringskonferensen är att ge tillfälle för lärosätena att utbyta erfarenheter och främja kunskap och utveckling.

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) ska bidra till att stärka den svenska högskolan och Sverige som kunskapssamhälle. Vi granskar kvaliteten på högskoleutbildningarna, vi analyserar och följer upp utvecklingen inom högskolan och vi bevakar studenternas rättssäkerhet.

uka.se

